

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta

Materia	Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Código	O05G110V01402			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 2	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Sepúlveda Gradín, Juan Vicente			
Profesorado	Sepúlveda Gradín, Juan Vicente Sueiro Domínguez, Encarnación			
Correo-e	sepulveda@edu.xunta.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten a finalidade de familiarizar ao alumno/a de Educación Infantil con aquelas anomalías e trastornos da conduta que poidan aparecer na época escolar impedindo un normal desenvolvemento físico, psíquico, e intelectual, polo que o mestre/a ha de adquirir os coñecementos pertinentes para minimizar os efectos negativos destas anomalías. Identificar os distintos tipos de trastornos da infancia, as súas causas e as formas de intervención. Ha de mostrar ao mestre/a os conceptos e fundamentos teóricos básicos das características diferenciais da psicoloxía infantil e os aspectos metodolóxicos específicos para o coñecemento e intervención nas condutas problemáticas da infancia que poidan interferir de xeito significativo no desenvolvemento persoal, social, escolar e familiar do neno/a nas súas deficientes manifestacións (déficit de intelixencia, déficit de atención, hiperactividade, conduta disocial, ansiedade, trastornos afectivos, do sono, da eliminación□)			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia

B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar os devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado do estudantado.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C59	Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Capacitar aos docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións. Deseñar regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, equidade e ao respecto aos dereitos humanos cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva. Capacidade de organización e planificación Comunicación oral e escrita	A1 eA2 A3 A4 A5	B3 B4 B10 B11	C5 C15 C19	D1 D2 D7 D8 D9 D21
Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia no aula e fóra dela abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles. Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	eA1 A2 A3 A4 A5	B3 B5 B10	C5 C18 C21 C23 C24 C29 C36 C60 C62	D2 D9 D11

Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvemento que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia . Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida. Habilidades nas relacións interpersonales. Compromiso ético	A1	B8	C5	D2
	A2	B9	C15	D11
	A3	B11	C16	D14
	A4		C17	D16
	A5		C22	
			C59	
Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias. Adaptación a novas situacións	A1	B9	C18	D1
	A2	B11	C21	D3
	A3		C32	D11
	A4			D13
	A5			D16

Contidos

Tema	
Conduta e aprendizaxe.	Condicionamento clásico. Condicionamento operante. Aprendizaxe cognitivo-social.
Técnicas de intervención nos trastornos do comportamento.	Técnicas baseadas no condicionamento clásico, no condicionamento operante e na teoría da aprendizaxe social. Técnicas cognitivas e de autocontrol.
Os trastornos do comportamento.	Conceptualización. Clasificación. Epidemioloxía. Factores de risco e protectores. O papel da familia e a escola na abordaxe dos problemas do comportamento. Modelo de intervención.
Trastornos leves da personalidade e do estado de ánimo.	Sentimentos de inferioridade. Timidez. Baixa tolerancia á frustración. Celotipias. Agresividade. Depresión. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos da conduta	Trastorno por déficit de atención con hiperactividade. Trastorno de conduta. Negativismo desafiante. Concepto, etioloxía e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Hábitos nerviosos.	Consideracións xerais. Concepto, etioloxía e clases. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos da fala.	Tartamudez. Mutismo selectivo. Dislalias. Concepto, etioloxía e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos por ansiedade	Fobias e fobia escolar. Ansiedade por separación. Trastorno por evitación. Trastorno obsesivo-compulsivo. Concepto, etioloxía e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos da inxesta e a eliminación	Pica. Enuresis. Encopresis. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos do desenvolvemento	Os trastornos do espectro autista. Identificación. Prevención. Estratexias de intervención psicoeducativa.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Traballo tutelado	24	24	48
Lección maxistral	22.5	73.5	96
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Traballo	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación do programa da materia, os núcleos de contido, as competencias que se esperan que sexan alcanzadas, o sistema de traballo e de avaliación da materia.
Traballo tutelado	Serán realizados baixo a supervisión do profesor nas sesións de pequeno e mediano grupo. Ao finalizar o grupo que o realizou explicará o seu traballo ao resto dos grupos. A elaboración dos traballos será supervisada en todo momento polo profesor, ben directamente na aula, ben na titoría. Nos grupos medianos os alumnos realizarán un programa de intervención sobre algúns dos trastornos obxecto de estudo. Nos pequenos grupos realizaranse actividades de reflexión sobre distintas cuestións da materia.
Lección maxistral	Explicación de contidos teóricos. Nestas sesións, o profesor explicará os contidos da materia e os alumnos poden intervir propoñendo a súas dúbidas e opinións.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención realizarase nas horas de tutoría.
Probas	Descrición
Traballo	A atención realizarase nas horas de tutoría.
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención realizarase nas horas de tutoría.

Avaliación		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
	Descrición					
Traballo tutelado	Os alumnos presentarán informes escritos das actividades realizadas nos pequenos grupos. A asistencia as sesións de grupos pequenos é obrigatoria. Admítese un 20% de faltas.	20	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B11	C5 C19 C22 C29 C60 C62	D1 D3 D7 D11 D13 D16 D21
Resolución de problemas e/ou exercicios	As probas de avaliación consistirán en responder por escrito a preguntas de resposta curta sobre os contidos do programa da asignatura. As preguntas serán calificadas con 1 ou 0 puntos.	40		B8 B9	C5 C15 C16 C18 C19 C21 C22 C59	D1 D3 D13 D14 D21
Traballo	Os alumnos elaborarán polo menos un programa de intervención sobre aqueles trastornos propostos polo profesor. Presentarán informes por escrito que serán expostos na aula na data sinalada. A asistencia as sesións de grupos medianos é obrigatoria.	40	A3 A4 A5	B10 B11	C5 C16 C17 C18 C21 C23 C24 C29 C32 C36 C59 C60 C62	D2 D3 D8 D9 D14 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos poderán escoller unha das modalidades de avaliación. Os que elixan a modalidade de Avaliación Global deben indicalo por escrito ao profesor no mes de febreiro. De non facelo incluíráselles na avaliación continua.

AVALIACIÓN CONTINUA:

O sinalado no apartado anterior.

AVALIACIÓN GLOBAL:

A avaliación da parte teórica realizaranse nas datas oficiais de exame para cada oportunidade de avaliación establecida no calendario académico.

Os traballos dos Grupos B: os alumnos realizarán dous traballos. O primeiro será presentado a finais de abril e o segundo a finais de curso.

Os traballos tutelados dos Grupos C: entregarán nas mesmas datas do parágrafo anterior os ensayos sobre os temas propostos polo profesor a principios de curso.

As porcentaxes son as mesmas que no caso de avaliación continua.

As partes da materia superadas na convocatoria ordinaria non serán obxecto de avaliación na segunda convocatoria, considerándose aprobadas nese curso.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presenta o alumnado adscrito ao programa

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Caballo, Vicente, **Manual de Técnicas de Terapia y Modificación de Conducta**, 2ª, Siglo XX, 2008

Rodríguez Sacristán, S., **Psicopatología Infantil Básica**, 1ª, Pirámide, 2002

Buendía, J., **Psicopatología en niños y Adolescentes. Desarrollos Actuales.**, Pirámide,

Méndez, F.X. e Maciá, D., **Modificación de conducta con niños y adolescentes. Libro de Casos**, Pirámide,

Méndez, F.X., Espada, J.P. y Orgiléz, M, **Terapia psicológica con niños y adolescentes.**, 1ª ed., Pirámide, 2006

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Outros comentarios

Esta materia ten continuidade na mención de educación especial do grao de educación infantil.

Enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).